

Map 13 Vindobona

Compiled by A. Bursche (Poland) and L.F. Pitts, 1995
with the assistance of P. Kaczanowski, E. Krekovič and R. Madyda-Legutko

Introduction

The knowledge shown by ancient authors (Pliny, Tacitus, Ptolemy, Cassius Dio, Cassiodorus, Jordanes) of the geography of the area north of the R. Danube, and particularly north of the Carpathians, derives primarily from trade contacts along the amber route linking the middle Danube with the south Baltic coast (Kolendo 1981; 1993; Godłowski 1985; Wolters 1990; 1991). It was this trade that generated the large quantities of Roman imports attested in the R. Vistula basin (Eggers 1951; Wołagiewicz 1970; Kolendo 1981a; Wielowiejski 1985). In the opinion of ancient geographers, this river had two sources, one to be identified with the modern upper Wisła, the other with the R. San (G2-H2).

Ancient authors mention numerous tribal names, but since few of these peoples can be located (Schmidt 1934; Kolendo 1981b), only the better attested are marked on the map. The large-scale tribal migrations that occurred are difficult to portray here. We should, however, draw attention to some of the Germanic tribes who passed through this area and played a major role in the barbarian incursions into the Roman Empire: the Marcomanni, Goths, Gepids, Vandals and Burgundi (Demougeot 1969; 1979; Thompson 1982; Demandt 1989). It should also be noted that from the end of the fifth century A.D. onwards the area north of the Carpathian mountains was increasingly settled by the Slavonic Sclaveni (Godłowski 1979; 1983; Parczewski 1993, 132-44). It is impossible to locate precisely the place names mentioned by Ptolemy, in spite of various attempts to do so (Kolendo 1981b). For example, modern scholars have very often identified Ptolemy's Kalisia with the Polish town of Kalisz (medieval Calisia); really, however, Kalisia should be placed somewhere in Slovakia (Kolendo 1981b, 14).

The fact that a major part of the map lies outside the Roman empire has influenced the choice of sites to be marked. Native settlements and cemeteries have been marked where there is evidence of ample Roman contact indicated by the presence of a wide range of Roman artifacts. Since the Marus and Duria river valleys not only enjoyed such contact but were also densely settled, it has been necessary to select here only the more significant and extensively excavated settlements, the larger cemeteries, and the so-called "chieftain graves." In addition, account is taken of some remarkable coin hoards found in the area of modern Poland because of their significance for Roman contact with the area. No site marked predates the Hellenistic period.

Attention must be drawn to a group of sites in Slovakia whose special character is not distinguished on the map. These native settlements with Roman-style buildings are shown only as "settlements" (Kolník 1986; Pitts 1987). The sites in question are Cífer-Pác, Devín, Dúbravka, Milanovce and Stupava; others which may belong in this category are Komjatice, Mikulčice, Niederleis, Šarovce and Uherské Hradiště. The reason for their special character is still to be determined: it may indicate a Roman military or trading presence, or may reflect the client relationships of the German chiefs with Rome as attested in the literary sources (Pitts 1989; Bouzek 1990).

Only permanent military sites are marked, although in recent years increased aerial photography and Austrian-Czech co-operation have resulted in the identification of several marching camps in the Marus valley (Bálek 1994). These discoveries, and future ones, will undoubtedly improve our understanding of Roman campaigns north of the Danube (Tejral 1994).

Directory

Abbreviations

Archeologický Atlas 1979	<i>Archeologický Atlas Evropy a Československa</i> , Prague, 1979
TIR CastReg	<i>Tabula Imperii Romani M 33, Castra Regina–Vindobona–Carnuntum</i> , Prague, 1986
TIR Tergeste	<i>Tabula Imperii Romani L 33, Tergeste</i> , Rome, 1961

Names

Grid	Name	Period	Modern Name / Location	Reference
C4	<i>Abrahám</i>	RL	SVK	Kolník 1980, 13-90
B4	<i>Aequinoctium</i>	RL	Fischamend? AUS	Kandler 1986, 192-95
B4	<i>Ala Nova</i>	RL	Schwechat AUS	Kandler 1986, 187-92
B4	<i>Aquae</i>	RL	Baden AUS	TIR CastReg 21
D4	<i>Avares</i>	L	HUN / SVK	Daim 1992
C4	<i>Baimoi</i>	R	SVK	TIR CastReg 24
B4	<i>Baumgarten an der March</i>	RL	AUS	Adler 1977, 83; TIR CastReg 129
D3	<i>Beluša</i>	R	SVK	Pieta 1974
B4	<i>Bernhardsthal</i>	RL	AUS	Kandler 1986, 244-47
D4	<i>Bešeňov</i>	R	SVK	Kolník 1961
B3	<i>Blažovice</i>	R	CZE	TIR CastReg 131
B3	<i>Blučina</i>	R	CZE	Tihelka 1963, 467-80; TIR CastReg 131
B4	<i>Boii</i>	H	CZE / GER	See Map 12
B3	<i>Borkovany</i>	R	CZE	TIR CastReg 132
C4	<i>Borský Peter</i>	R	SVK	TIR CastReg 132
D4	<i>Branč</i>	R	SVK	Vladár 1962
B4	<i>Braunsberg</i>	HR	AUS	Collis 1975, 77
B4	<i>Břeclav</i>	R	CZE	TIR CastReg 133
H3	<i>Buri?</i>	R	POL / UKR	Ptol. 2.11.10; Schmidt 1934, 101-104
C4	<i>Bzenec</i>	R	CZE	TIR CastReg 136
C4	<i>Čáčov</i>	R	SVK	Ondrouch 1957, 238-40
B4	<i>Cannabiaca?</i>	RL	Zeiselmauer AUS	Kandler 1986, 160-65
B4	<i>Carnuntum</i>	RL	Bad Deutsch-Altenburg AUS	Kandler 1986, 213-30
	Carnuntum = Col. Carnuntum			
G4	<i>Cejkov</i>	L	SVK	Beninger 1931; Kraskovská 1978, 16-17, 32
B2	<i>Česká Skalice</i>	R	CZE	TIR CastReg 137
G2	<i>Chmielów Piaskowy</i>	R	POL	Biborski 1982
C2	<i>Chorula</i>	R	POL	Szydłowski 1964
C4	<i>Čierny Brod</i>	RL	SVK	TIR CastReg 139
C4	<i>Cífer-Pác</i>	RL	SVK	Kolník 1986, 415-20
B4	<i>Col. Carnuntum</i>	RL	Petronell AUS	Kandler 1986, 202-208
	§ Col. Septimia Aurelia Antoniniana			
B4	<i>Comagena</i>	RL	Tulln AUS	Genser 1986, 356-75; Kandler 1986, 153-59
E3	<i>Cotini</i>	R	SVK	RE
E4	<i>Cusus fl.</i>		HUN / SVK	See Map 21
B4	<i>Danuvius fl.</i>			See Map 23
D1	<i>Dębe</i>	R	POL	Nosek 1961; Wielowiejski 1985, 292-94
C4	<i>Devín</i>	HRL	SVK	Plachá 1986
D2	<i>Dobrodzień</i>	L	formerly Guttentag POL	Szydłowski 1974, 33-94
B4	<i>Drnholec</i>	R	CZE	TIR CastReg 142; Droberjar 1991, 10
E2	<i>Drochlin</i>	R	POL	Kaczanowski 1987
C4	<i>Důbravka</i>	RL	SVK	Kolník 1986, 420-25
C4	<i>Duria fl.</i>		SVK	See Map 20

Grid	Name	Period	Modern Name / Location	Reference
B4	<i>Gajary</i>	R	SVK	TIR CastReg 144
C4	<i>Gerulata</i>	RL	Rusovce SVK	TIR CastReg 39-40
E2	<i>Giebułtów</i>	R	POL	Nosek 1961a; Wielowiejski 1985, 305-306
C2	<i>Gosławice</i>	R	formerly Wichulla POL	Raschke 1939; Wielowiejski 1985, 256-57
H1	<i>Gothi</i>	L	POL	Iordanes, <i>Getica</i> 4.26-28; Wolfram 1990, 47-98; Bierbrauer 1994, 72-96
D4	* <i>Granouas fl.</i>		SVK	See Map 21
I3	<i>Grinev</i>	R	formerly Hryniów UKR	Kozak 1982
I2	<i>Gródek nad Bugiem</i>	RL	POL	Kokowski 1993
B4	<i>Guntramsdorf</i>	R	AUS	TIR CastReg 41
B4	<i>Hernals</i>	RL	AUS	Kandler 1986, 176-77
B4	<i>Höflein</i>	RL	AUS	Kandler 1986, 199-202
B4	<i>Hohenau an der March</i>	R	AUS	TIR CastReg 147
C3	<i>Hostýn</i>	HR	CZE	Ludikovský 1971
A2	<i>Hradec Králové</i>	R	CZE	TIR CastReg 148-49
B4	<i>Hrádek</i>	R	CZE	TIR CastReg 149
C4	<i>Hrnčiarovce</i>	R	SVK	TIR CastReg 149
F2	<i>Igołomia</i>	R	POL	Dobrzańska 1990
C4	<i>Ivanká pri Dunaji</i>	L	SVK	TIR CastReg 150
F2	<i>Jakuszowice</i>	HRL	POL	Godłowski 1991; 1995
B4	<i>Kaisersteinbruch</i>	RL	AUS	TIR CastReg 46
D3	<i>Karpates Oros</i>			See Map 1
B4	<i>Ketion Oros</i>	R	Wienerwald AUS	TIR CastReg 61
C2	<i>Kietrz</i>	HR	POL	Wielowiejski 1985, 262, 300; Gedl 1988
B4	<i>Klosterneuburg</i>	RL	AUS	Kandler 1986, 167-73
C3	<i>Kojetín 1</i>	H	CZE	TIR CastReg 153
C3	<i>Kojetín 2</i>	R	CZE	TIR CastReg 153
D4	<i>Komjatice</i>	R	SVK	Točík 1978
B3	<i>Komořany</i>	R	CZE	TIR CastReg 154
D1	<i>Konopnica</i>	R	POL	Abramek 1987; 1988
C4	<i>Kostolná pri Dunaji</i>	R	SVK	Kolník 1980, 91-125
F2	<i>Kraków-Nowa Huta</i>	HR	POL	Woźniak 1970, 323-26; Poleska 1987; 1988
B3	<i>Křepice</i>	R	CZE	TIR CastReg 156
E2	<i>Kryspinów</i>	HR	POL	Godłowski 1977
B4	<i>Láb</i>	RL	SVK	TIR CastReg 157
B4	<i>Ladná</i>	R	CZE	TIR CastReg 157
C4	<i>Laedavus fl.</i>	L	Leitha AUS	TIR CastReg 49
B4	<i>Langobardi</i>	L	AUS / CZE	Menghin 1985
B4	<i>Lanžhot</i>	R	CZE	TIR CastReg 158
J2	<i>Laskiv</i>	L	formerly Łasków / Laski UKR	Tikhanova 1960
D4	<i>Laugaricio</i>	R	Trenčín? SVK	CIL 3.13439
E3	<i>Liptovská Mara</i>	HR	SVK	Pieta 1982, 220 (no. 79)
C4	<i>Louna Hyle</i>	R	Malé Karpaty SVK	TIR CastReg 54-55
C4	<i>Lovčice</i>	RL	SVK	TIR CastReg 161
B1	<i>Ługi</i>	L	formerly Königsbruch POL	Zeitz 1937; Rau 1972, 175-76
C1/F1	<i>Lugii</i>			See Map 2
C4	<i>Malacky</i>	R	SVK	TIR CastReg 163
B4	<i>Mannersdorf an der March</i>	R	AUS	TIR CastReg 163
B4	<i>Marus fl.</i>	R	Morava	TIR CastReg 59
I2	<i>Masłomęcz</i>	RL	POL	Kokowski 1995, 181-82
B4	<i>Mauerbach</i>	R	AUS	TIR CastReg 60
B3	<i>Měnin</i>	R	CZE	TIR CastReg 164

Grid	Name	Period	Modern Name / Location	Reference
I2	<i>Metelin</i>	L	POL	Triller 1991
C4	<i>Mikulčice</i>	RL	CZE	Pouлік 1975; TIR CastReg 165
B4	<i>Mikulov</i>	R	CZE	TIR CastReg 165
D4	<i>Milanovce</i>	RL	SVK	Kolnřk 1986, 411-15
B4	<i>Mistelbach an der Zaya</i>	R	AUS	TIR CastReg 165
B4	Mun. Vindobona	RL	Wien / Vienna AUS	Kandler 1986, 184-86
B4	<i>Mušov</i>	R	CZE	Tejřal 1992, 424-58
B4	<i>Mušov-Burgstall</i>	R	CZE	TIR CastReg 62-63; Tejřal 1994a, 57-68
C3	<i>Nedakonice</i>	R	CZE	TIR CastReg 168
B4	<i>Nejdek</i>	R	CZE	Pernička 1966, 147 (no. 125); TIR CastReg 168
B4	<i>Neuruppersdorf</i>	RL	AUS	Adler 1977, 85; TIR CastReg 169
D1	<i>Niechmirów-Mala Wieś</i>	HR	POL	Kufel-Dzierzgowska 1986
B4	<i>Niederleis</i>	R	AUS	TIR CastReg 64
G2	<i>Nietulisko Małe</i>	R	POL	Mitkova-Szubert 1989
D4	<i>Nitriansky Hrádok</i>	HRL	SVK	Točík 1981
B1	<i>Nosocice</i>		POL	See Map 12
D4	<i>Nové Zámky</i>	L	SVK	Čilinská 1966
B4	<i>Nový Šaldorf</i>		CZE	See Map 12
C2	<i>Nowa Cerekwia</i>	H	formerly Bieskau POL	Jahn 1931; Wielowiejski 1985, 263-64, 294-95
B1	<i>Nowa Wieś Wrocławska</i>	R	formerly Neudorf POL	Pescheck 1939, 326-52; Wielowiejski 1985, 264, 299, 303
B4	<i>Oberleiserberg</i>	HRL	AUS	Kandler 1986, 238-40
G1	<i>Oblin</i>	R	POL	Czarnecka 1992; 1992a
C4	<i>Očkov</i>	RL	SVK	TIR CastReg 171
D2	<i>Opatów</i>	R	POL	Godłowski 1959; 1978
E4	<i>Osi</i>	R	SVK	RE
G3	<i>Ostrovany</i>	RL	SVK	Kraskovská 1981, 15
C3	<i>Otaslavice</i>	R	CZE	TIR CastReg 172
A2	Ouandalika Ore			See Map 12
B1	Ouiadoua? fl.			See Map 2
B4	<i>Parndorf</i>	RL	AUS	TIR Tergeste, 56
B4	<i>Petronell</i>	RL	AUS	Kandler 1986, 208-12
B4	<i>Pillichsdorf</i>	R	AUS	TIR CastReg 174
D1	<i>Piwonice</i>	HRL	POL	Dąbrowska 1968
G2	<i>Połaniec</i>	R	POL	Kunisz 1970; Bursche 1995
C4	<i>Pobedim</i>	R	SVK	TIR CastReg 175
B4	<i>Podivín</i>	R	CZE	TIR CastReg 175
C4	<i>Pohonská</i>	HR	SVK	Paulík 1970
G4	<i>Prešov</i>	RL	SVK	Budinský-Krička 1963
B4	<i>Prosiměřice</i>	R	CZE	Archeologicky Atlas 1979, 96 (no. 22); TIR CastReg 179
H2	<i>Przeworsk-Gać</i>	R	POL	Biborski 1982; Wielowiejski 1985, 291
D1	<i>Przywóz</i>	R	POL	Kowalczyk 1968; Jadczyk 1981
D3	<i>Púchov</i>	HR	SVK	Pieta 1982
B4	Quadi	RL	CZE / SVK	TIR CastReg 69-71
B4	Rakatai	R	AUS	TIR CastReg 71
B4	<i>Šakvice</i>	R	CZE	TIR CastReg 183
G2	<i>Sandomierz-Krakówka</i>	R	POL	Wielowiejski 1985, 260, 308; Kokowski 1990
D4	<i>Šarovce</i>	RL	SVK	Novotný 1976
D1	Selaveni	L	POL	Iordanes, <i>Getica</i> 5.34-35; Godłowski 1979; 1983; Parczewski 1993, 132-44
G4	<i>Šebastovce</i>	L	SVK	Budinský-Krička 1984

Grid	Name	Period	Modern Name / Location	Reference
B1	<i>Serby</i>	R	formerly Lerchenberg POL	Wielowiejski 1985, 286, 307-308
D1	<i>Siemiechów</i>	HR	POL	Jażdżewska 1986; 1992
B4	<i>Sievering</i>	R	AUS	TIR CastReg 89
B3	<i>Šitbořice</i>	R	CZE	TIR CastReg 184
C4	<i>Sládkovičovo</i>	R	SVK	Kolník 1980, 126-62
B4	<i>Sommerein</i>	RL	AUS	TIR CastReg 78
C4	<i>Šoporňa</i>	R	SVK	TIR CastReg 186
G1	<i>Starachowice</i>	R	POL	Jamka 1959
B3	<i>Staré Hradiško</i>	HR	CZE	Meduna 1970
B4	<i>Stillfried</i>	RL	AUS	Kandler 1986, 241-44
B4	<i>Stixneusiedl</i>	R	AUS	TIR CastReg 80
B4	<i>Stopfenreuth</i>	R	AUS	Kandler 1986, 234-46
C4	<i>Stráže-Krakovany</i>	L	SVK	TIR CastReg 188
C4	<i>Stupava</i>	R	SVK	Hečková 1986
G2	<i>Świlcza</i>	L	POL	Gruszczynska 1976; Godłowski 1995, 162, 178
D2	<i>Tarnów</i>	R	POL	Godłowski 1972
B3	<i>Tvarožná</i>	R	CZE	TIR CastReg 191
C3	<i>Uherské Hradiště</i>	RL	CZE	TIR CastReg 84, 192
C3	<i>Uherský Brod</i>	R	CZE	TIR CastReg 192
D2	Vandali		POL	See Map 2
B3	<i>Velatice</i>	R	CZE	TIR CastReg 193
B3	<i>Velké Hostěrádky</i>	R	CZE	TIR CastReg 193
B4	<i>Velké Němčice</i>	R	CZE	TIR CastReg 193-94
C3	<i>Vícemilice</i>	R	CZE	TIR CastReg 194
B4	Vindobona	RL	Vienna AUS	Kandler 1986, 177-84
E3	Vistula fl.		POL	See Map 2
B3	<i>Vyškov</i>	L	CZE	Tejral 1974
B4	<i>Vysoká pri Morave</i>	R	SVK	TIR CastReg 196-97
C1	<i>Wrocław-Partynice</i>	H	POL	RGermAlt 3, 444-45 Breslau-Hartlieb
C1	<i>Wrocław-Zakrzów</i>	R	formerly Sakrau POL	Grempler 1887; 1888; Wielowiejski 1985, 275-76, 309
B1	<i>Wymysłowo</i>	R	POL	Jasnosz 1952; Wielowiejski 1985, 260, 300
E2	<i>Żabieniec</i>	L	POL	Godłowski 1967; Rau 1972, 177-78
D1	<i>Zadowice</i>	HRL	POL	Kaszewska 1984; 1992
D1	<i>Zagórzyn</i>	L	POL	Petersen 1930; 1933
I2	<i>Zamość</i>	L	POL	Sulimowski 1966; Kokowski 1995, 192
G2	<i>Zawada</i>	R	POL	Chomentowska 1988; 1991
G4	<i>Zemplín</i>	HRL	SVK	Benadík 1965; Kraskovská 1978, 12
C4	<i>Žlkovce</i>	R	SVK	TIR CastReg 202
B4	<i>Zohor</i>	R	SVK	TIR CastReg 203

Roads

Itinerary	Period	Reference
2 routes W from Cannabiaca? → Comagena	RL	TIR CastReg
Vindobona → Carnuntum → Gerulata → Map 21	RL	TIR CastReg
Vindobona → Guntramsdorf	RL	TIR CastReg
Vindobona → Map 21	RL	TIR CastReg
Carnuntum → Höflein → Map 21	RL	TIR CastReg
Carnuntum → SE	RL	TIR CastReg

Unlocated Toponyms

Name	Period	Probable Location	Reference
Askibourgion	R	Jeseníky	Ptol. 2.11.13
Boudorigon	R	Uherské Hradiště?	Ptol. 2.11.13
Ebourodounon	R	near Brno?	Ptol. 2.11.15
Kasourgis	R	Moravia	Ptol. 2.11.14
Kolankoron	R	Jeneníky	Ptol. 2.11.13
Meliodounon	R	Moravia	Ptol. 2.11.14
Phelikia	R	Moravia	Ptol. 2.11.15
Streouinta	R	Moravia	Ptol. 2.11.14
Villa Gai	L	near Schwechat?	ItMiller 422

False Toponym

Name	Reference	Comment
Kalisia	Kolendo 1981b, 14	falsely identified with Kalisz

Bibliography

Abramek 1987; 1988

B. Abramek, "Cmentarzysko ciałopalne kultury przeworskiej w Konopnicy, stanowisko 7, województwo sieradzkie," *SierRM* 4 (1987) 45-96 (first part); *SierRM* 5 (1988) 77-134 (second part).

Adler 1977

A. Adler, "Die Langobarden in Niederösterreich," in H. Windl (ed.), *Germanen, Awaren, Slawen in Niederösterreich*, pp. 73-87, Vienna, 1977.

Bálek 1994

M. Bálek, E. Droberjar and O. Šedo, "Die römischen Feldlager in Mähren (1991-1992)," *Památky Archeologické* 85 (1994) 59-74.

Benadík 1965

B. Benadík, "Die spätlatènezeitliche Siedlung von Zemplín in der Ostslowakei," *Germania* 43 (1965) 63-91.

Beninger 1931

E. Beninger, "Der Wandalenfund von Czeke-Cejkov," *Der Annalen des Naturhistorischen Museums in Wien* 45 (1931) 183-224.

Biborski 1982

M. Biborski, P. Kaczanowski, Z. Kędziński and J. Stepiński, "Miecze obosieczne z cmentarzysk kultury przeworskiej w Chmielowie Piaskowym, woj. Kielce i Gaci, woj. Przemyśl w świetle analizy archeologicznej i badań metaloznawczych," *SprArch* 33 (1982) 99-133.

Bierbrauer 1994

V. Bierbrauer, "Archäologie und Geschichte der Goten vom 1.-7. Jahrhundert. Versuch einer Bilanz," *FM* 28 (1994) 51-171.

Bouzek 1990

J. Bouzek and I. Ondřejová, "Třetí zóna mezi Římem a Barbarikem při noricko-pannonském limitu," *ArchRoz* 42 (1990) 22-35.

Budinský-Krička 1963

V. Budinský-Krička, "Sídliisko z doby rímskej a 20 začiatkov stahovania národov v Prešove," *SlovArch* 11 (1963) 5-43.

Budinský-Krička 1984

V. Budinský-Krička and A. Točík, "Jazdecký hrob 94/1967 z doby avarskej ríše v Košiciach, časť Šebastovce / Das Reitergrab no. 94/1967 aus der Zeit des Awarenreiches in Košice-Šebastovce," in *Zbornik prác L'udmile Kraskovskej (k životnému jubileu)*, pp. 172-95, Bratislava, 1984.

Bursche 1995

A. Bursche, "Czy skarb z Połańca był łupem z bitwy w Lesie Teutoburskim?," in A. Bursche, M. Mielczarek and W. Nowakowski (eds.), *Nunc de Suebis dicendum est. Studia archaeologica et historica Georgii Kolendo ab amicis et discipulis dicata*, pp. 85-91, Warsaw, 1995.

Chomentowska 1988

B. Chomentowska and J. Michalski, "Période romaine: les sépultures du village Zawada dép. de Tarnobrzeg," *InvArch* 58 (1988) pl. 359-62.

Chomentowska 1991

B. Chomentowska and J. Michalski, "Ciałopalny zespół grobowy z cmentarzyska z okresu wpływów rzymskich w Zawadzie, woj. tarnobrzegskie," *WArch* 52 (1991-92) 99-110.

Čilinská 1966

Z. Čilinská, *Slawisch-Awarisches Gräberfeld in Nové Zámky*, Bratislava, 1966.

Collis 1975

J. Collis, *Defended sites of the late La Tène in central and western Europe*, BAR Supplemental series 2, Oxford, 1975.

Czarnecka 1992

K. Czarnecka, "Two newly-found Roman swords from the Przeworsk culture cemetery in Oblin, Siedlce district, Poland," *JRMES* 3 (1992) 41-55.

Czarnecka 1992a

K. Czarnecka, "Zwei Glasbecher aus dem Gräberfeld in Oblin, Woiv. Siedlce. Bemerkungen zur Chronologie," in K. Godłowski and R. Madyda-Legutko (eds.), *Probleme der relativen und absoluten Chronologie ab Latènezeit bis zum Frühmittelalter. Materialien des III. Internationales Symposium: Grundprobleme der frühgeschichtlichen Entwicklung im nördlichen Mitteldonauegebiet. Kraków-Karniowice 3.-7. Dezember, 1990*, pp. 121-28, Kraków, 1992.

Dąbrowska 1968

I. Dąbrowska and K. Dąbrowski, "Osada lateńsko-rzymska we wsi Piwonice, pow. Kalisz," *MatStar* 11 (1968) 423-505.

Daim 1992

F. Daim (ed.), *Awarenforschungen*, 2 vols., Vienna, 1992.

Demandt 1989

A. Demandt, *Die Spätantike. Römische Geschichte von Diocletian bis Justinian 284-565 n. Chr.*, Munich, 1989.

Demougeot 1969

E. Demougeot, *La formation de l'Europe et les invasions barbares*, vol. 1, Paris, 1969.

Demougeot 1979

E. Demougeot, *La formation de l'Europe et les invasions barbares*, vol. 2. *De l'avènement de Dioclétien (284) à l'occupation germanique de l'Empire romain d'Occident*, Paris, 1979.

Dobrzańska 1990

H. Dobrzańska, *Osada z późnego okresu rzymskiego w Igołomi, woj. krakowskie*, 2 vols., Wrocław, 1990.

Droberjar 1991

E. Droberjar, *Terra sigillata in Mähren. Funde aus germanischen Lokalitäten*, Brno, 1991.

Eggers 1951

H.J. Eggers, *Der römische Import im freien Germanien*, Atlas der Urgeschichte 1, Hamburg, 1951.

Gedl 1988

M. Gedl, "Obiekty z okresu wpływów rzymskich na cmentarzysku w Kietrze, woj. Opole," in M. Gedl (ed.), *Scripta Archaeologica*, pp. 119-98, Kraków, 1988.

Genser 1986

K. Genser, *Der österreichische Donaulimes in der Römerzeit - Ein Forschungsbericht*, Der Römische Limes in Österreich 33, Vienna, 1986.

Godłowski 1959

K. Godłowski, "Materiały z cmentarzyska z późnego okresu wpływów rzymskich w Opatowie, pow. Kłobuck," *MatArch* 1 (1959) 173-277.

Godłowski 1967

K. Godłowski, "Żabieniec, distr. de Częstochowa," *InvArch* 18 (1967) pl. 112-13.

Godłowski 1972

K. Godłowski and L. Szadkowska, *Cmentarzysko z okresu rzymskiego w Tarnowie, powiat Opole*, *OpolRM* 5.2, 1972.

- Godłowski 1977
K. Godłowski, "Das Gräberfeld in Kryspinów bei Kraków und seine Bedeutung für den Übergang zwischen der Latène und der römischen Kaiserzeit in Kleinpolen," in *Symposium. Ausklang der Latène-Zivilisation und Anfänge der germanischen Besiedlung im mittleren Donaugebiet*, Bratislava, 1977, 59-80.
- Godłowski 1978
K. Godłowski, "Inkrustowany, prowincjonalnorzymski trzewik pochwy miecza z Opatowa, woj. częstochowskie," *PMMAE* 25 (1978) 141-54.
- Godłowski 1979
K. Godłowski, "Die Frage der slawischen Einwanderung ins östliche Mitteleuropa," *ZfO* 28 (1979) 416-47.
- Godłowski 1983
K. Godłowski, "Zur Frage der Slawensitze vor der grossen Slawenwanderung im 6. Jahrhundert," in *Gli Slavi occidentali e meridionali nell' alto Medioevo, 15-21 aprile, 1982*, Settimane di studio del Centro Italiano di studi sull' Alto Medioevo 30, pp. 257-84, Spoleto, 1983.
- Godłowski 1985
K. Godłowski, "Die römische Handel in die *Germania libera* aufgrund der archäologischen Quellen," in K. Düwel, H. Jahnkuhn, H. Siems and D. Timpe (eds.), *Untersuchungen zu Handel und Verkehr der vor- und frühgeschichtlichen Zeit in Mittel- und Nordeuropa*, vol. 1, Abhandlungen der Akademie der Wissenschaften in Göttingen, Philologisch-Historische Klasse 3:143, pp. 337-66, Göttingen, 1985.
- Godłowski 1991
K. Godłowski, "Jakuszowice. A multi-period settlement in southern Poland," *Antiquity* 65 (1991) 662-75.
- Godłowski 1995
K. Godłowski, "Das Fürstengrab des 5. Jhs und der Fürstensitz in Jakuszowice in Südpolen," in *La noblesse romaine et les chefs barbares du IIIe au VIIe siècle*, Association française d'archéologie mérovingienne 9 (1995) 155-79.
- Grempler 1887
W. Grempler, *Der Fund von Sackrau*, Brandenburg-Berlin, 1887.
- Grempler 1888
W. Grempler, *Der II. und III. Fund von Sackrau*, Breslau, 1888.
- Gruszczyńska 1976
A. Gruszczyńska, "Osada z wczesnego okresu wędrówek ludów w Świlczy, woj. Rzeszów," *MSROA* (1976/77) 103-30.
- Hečková 1986
J. Hečková, "Römischer Baukomplex in Stupava," *ArchRoz* 38 (1986) 378-94.
- Jadczyk 1981
I. Jadczyk, "Osada książęca w Przywozie," *ZOW* 47 (1981) 48-52.
- Jahn 1931
M. Jahn, *Die Kelten in Schlesien*, Leipzig, 1931.
- Jamka 1959
R. Jamka, "Cmentarzysko z okresu rzymskiego w Starachowicach," *Przegląd Archeologiczny* 11 (1959) 32-61.
- Jasnosz 1952
S. Jasnosz, "Cmentarzysko z okresu późno-lateńskiego i rzymskiego w Wymysłowie, pow. Gostyń," *FAPosn* 2 (1952) 1-284.
- Jażdżewska 1986
M. Jażdżewska, "Ein römischer Legionärshelm aus Polen," *Germania* 64 (1986) 61-73.
- Jażdżewska 1992
M. Jażdżewska, "Cimetière de La Tène III et de la période romaine à Siemiechów (suite)," *InvArch* 64 (1992) pl. 386-92.
- Kaczanowski 1987
P. Kaczanowski, *Drochlin. Ciałopalne cmentarzysko kultury przeworskiej z okresu wpływów rzymskich*, Kraków, 1987.
- Kandler 1986
M. Kandler and H. Vetters, *Der römische Limes in Österreich. Ein Führer*, Vienna, 1986.
- Kaszewska 1984
E. Kaszewska, *Zadowice. Tysiącletnie cmentarzysko na bursztynowym szlaku*, Łódź, 1984.
- Kaszewska 1992
E. Kaszewska, "Rzymskie importy ceramiczne z cmentarzyska w Zadowicach pod Kaliszem / Roman ceramic layouts from the cemetery at Zadowice near Kalisz," *FolArch* 16 (1992) 143-50.
- Kokowski 1990
A. Kokowski and J. Ścibor, "Tombe princière de Sandomierz-Krakówka," *InvArch* 63 (1990) pl. 385.
- Kokowski 1993
A. Kokowski, *Gródek nad Bugiem. Cmentarzysko grupy masłomeckiej*, parts 1-3, Lublin, 1993.

- Kokowski 1995
A. Kokowski, "Schätze der Ostgoten. Katalogteil," in S. Krabath (ed.), *Schätze der Ostgoten*, pp. 115-201, Stuttgart, 1995.
- Kolendo 1981
J. Kolendo, *A la recherche de l'ambre baltique. L'expédition d'un chevalier romain sous Néron*, Warsaw, 1981.
- Kolendo 1981a
J. Kolendo, "Les influences de Rome sur les peuples de l'Europe centrale habitants loin des frontières de l'empire: l'exemple du territoire de la Pologne," *Klio* 63 (1981) 453-72.
- Kolendo 1981b
J. Kolendo, "Źródła pisane," in J. Wielowiejski (ed.), *Prahistoria ziem polskich, vol.5: Późny okres lateński i okres rzymski*, pp. 9-17, Wrocław, 1981.
- Kolendo 1993
J. Kolendo, *L'ambra e i rapporti tra Cisalpina e regioni centro-europee*, Archeologia Strumenti 1, Padua, 1993.
- Kolník 1961
T. Kolník, "Pohrebisko v Bešeňove / Ein römerzeitliches Gräberfeld in Bešeňov," *SlovArch* 9 (1961) 219-300.
- Kolník 1980
T. Kolník, *Römerzeitliche Gräberfelder in der Slowakei*, Archaeologica Slovaca 14, Bratislava, 1980.
- Kolník 1986
T. Kolník, "Römische Stationen im slowakischen Abschnitt des nordpannonischen Limesvorlandes," *ArchRoz* 38 (1986) 411-34.
- Kowalczyk 1968
M. Kowalczyk, "Sprawozdanie z prac wykopaliskowych prowadzonych na cmentarzysku kurhanowym z wczesnego okresu rzymskiego w Przywozie, pow. Wieluń," *SprArch* 19 (1968) 113-22.
- Kozak 1982
D.N. Kozak, "Eine Bestattung aus dem ersten nachchristlichen Jahrhundert am Oberlauf des Dnjestr," *Germania* 60 (1982) 533-45.
- Kraskovská 1978
L. Kraskovská, *Roman bronze vessels from Slovakia*, BAR International series 44, Oxford, 1978.
- Kraskovská 1981
L. Kraskovská, "Roman glass vessels from Slovakia," *Journal of Glass Studies* 23 (1981) 11-17.
- Kufel-Dzierzgowska 1986
J. Kufel-Dzierzgowska and J. Wielowiejski, "Neufund eines Bronzeimers mit Delphinattaschen von Niechmirów - Mała Wieś, Woj. Sieradz, Polen," *Germania* 64 (1986) 158-67.
- Kunisz 1970
A. Kunisz, "Skarb rzymskich denarów z czasów Republiki i cesarza Augusta odkryty w Połańcu, pow. Staszów," *RMŚ* 6 (1970) 103-59.
- Ludikovský 1971
K. Ludikovský, "Hostýn-Gemeinde Chvalčov, Kr. Kroměříž," *ArchRoz* 23 (1971) 312-21.
- Meduna 1970
J. Meduna, "Das keltische Oppidum Staré Hradisko in Mähren," *Germania* 48 (1970) 34-59.
- Menghin 1985
W. Menghin, *Die Langobarden. Archäologie und Geschichte*, Stuttgart, 1985.
- Mitkova-Szubert 1989
K. Mitkova-Szubert, *The Nietulisko Male hoards of Roman denarii*, Warsaw, 1989.
- Nosek 1961
S. Nosek, "Dembe, distr. de Kalisz, tombe à urne cinéraire," *InvArch* 6 (1961) pl. 36.
- Nosek 1961a
S. Nosek, "Giebułtów, distr. de Kraków, tombe "princièrè" à incinération," *InvArch* 6 (1961) pl. 35.
- Novotný 1976
B. Novotný, *Šarovce*, Bratislava, 1976.
- Ondrouch 1957
V. Ondrouch, *Bohaté Hroby z doby rímskej na Slovensku. Noušie nálezy*, Bratislava, 1957.
- Parczewski 1993
M. Parczewski, *Die Anfänge der frühslawischen Kultur in Polen*, Veröffentlichungen der Österreichischen Gesellschaft für Ur- und Frühgeschichte 17, Vienna, 1993.
- Paulík 1970
J. Paulík, "Predbežné výsledky výskumu keltského oppida v. Plaveckom Podhradi," *ArchRoz* 22 (1970) 544-55.
- Pernička 1966
I. M. Pernička, *Die Keramik der älteren römischen Kaiserzeit in Mähren*, Brno, 1966.
- Pescheck 1939
C. Pescheck, *Die frühwandalische Kultur in Mittelschlesien (100 vor bis 200 nach Christus)*, Leipzig, 1939.

- Petersen 1930
E. Petersen, "Ein neuer Schatzfund aus der Völkerwanderungszeit," *JPEK* (1930) 56-68.
- Petersen 1933
E. Petersen, "Ein neuer Schatzfund der Völkerwanderungszeit im Breslauer Museum," *SchlVor* n.F. 10 (1933) 30-34.
- Pieta 1974
K. Pieta, "Sídliisko z doby rímskej v Beluši," *SlovArch* 22 (1974) 89-106.
- Pieta 1982
K. Pieta, *Die Púchov-Kultur*, *Studia Archaeologica Slovaca* 1, Nitra, 1982.
- Pitts 1987
L.F. Pitts, "Roman style buildings in Barbaricum (Moravia and SW Slovakia)," *OJA* 6.2 (1987) 219-36.
- Pitts 1989
L.F. Pitts, "Relations between Rome and the German 'kings' on the middle Danube in the first to fourth centuries A.D.," *JRS* 79 (1989) 45-58.
- Plachá 1986
V. Plachá and K. Pieta, "Römerzeitliche Besiedlung von Bratislava-Devín," *ArchRoz* 38 (1986) 339-57.
- Poleska 1987; 1988
P. Poleska and G. Toboła, "Osada grupy tynieckiej kultury lateńskiej na stan. 41 w Nowej Hucie -Krzesławicach / A settlement of the Tynec group of the La Tène-culture on site 41 at Nowa Huta-Krzesławice," *MANH* 11 (1987) 7-119 (first part); *MANH* 12 (1988) 89-130 (second part).
- Poulík 1975
J. Poulík, *Mikulčice. Sídlo a pevnost knížat velkomoravských*, Prague, 1975.
- Raschke 1939
G. Raschke, "Die Ausgrabungen des Fürstengrabes von Ehrenfeld im Kreise Oppeln," *Altschlesien* 8 (1939) 52-72.
- Rau 1972
G. Rau, "Körpergräber mit Glasbeigaben des 4. nachchristlichen Jahrhunderts im Oder-Weischsel-Raum," *APraeArch* 3 (1972) 109-214.
- Schmidt 1934
L. Schmidt, *Geschichte der deutschen Stämme bis zum Ausgang der Völkerwanderung. Die Ostgermanen*, 2nd ed., Munich, 1934.
- Sulimirski 1966
T. Sulimirski, "Znalezisko z Zamościa i jego tło," *APolski* 11 (1966) 118-73.
- Szydlowski 1964
J. Szydlowski, *Cmentarzysko z okresu wpływów rzymskich w Choruli, pow. Krapkowice*, Biblioteka Archeologiczna 17, Wrocław, 1964.
- Szydlowski 1974
J. Szydlowski, *Trzy cmentarzyska typu dobrodzieńskiego*, RMG 11, 1974.
- Tejral 1974
J. Tejral, *Völkerwanderungszeitliches Gräberfeld bei Vyškov (Mähren)*, Prague, 1974.
- Tejral 1992
J. Tejral, "Die Probleme der römisch-germanischen Beziehungen unter Berücksichtigung der neuen Forschungsergebnisse im niederösterreichisch-südmährischen Thayaflussgebiet," *BerRGK* 73 (1992) 377-468.
- Tejral 1994
J. Tejral (ed.), *Markomannenkriege: Ursachen und Wirkungen*, Brno, 1994.
- Tejral 1994a
J. Tejral, J. Bouzek and J. Musil, "The fortification of the Roman military station at Mušov near Mikulov," *Archeologia* (Warsaw) 45 (1994) 57-68.
- Thompson 1982
E.A. Thompson, *Romans and barbarians: the decline of the Western Empire*, Madison, 1982.
- Tihelka 1963
K. Tihelka, "Knížecí hrob z období Stěhování národů u Blučiny, okr. Brno-venkov," *Památky Archeologické* 54 (1963) 467-98.
- Tikhanova 1960
M.A. Tikhanova, "Laskovskiy klad," *SovArch* 29 (1960) 196-204.
- Točík 1978
A. Točík, "Záchranný výskum v Komjaticiach," *Archeologické Výskumy a Nálezy na Slovensku v Roku 1977*, Nitra, 1978, 246-72.
- Točík 1981
A. Točík, *Nitrianský Hrádok-Zámeček. Bronzezeitliche befestigte Ansiedlung der Madarovice Kultur*, Nitra, 1981.
- Triller 1991
E. Triller, "Wykopaliska monet Karola Beyera," *WNum* 35 (1991) 42-44.

Vladár 1962

J. Vladár, "Výskum v Branči pri Nitre v roku 1961,"
ArchRoz 14 (1962) 308-35.

Wielowiejski 1985

J. Wielowiejski, "Die späteltischen und römischen
Bronzegefäße in Polen," *BerRGK* 66 (1985) 123-320.

Wołagiewicz 1970

R. Wołagiewicz, "Der Zufluss römischer Importe in
das Gebiet nördlich der mittleren Donau in der
älteren Kaiserzeit," *ZfA* 4 (1970) 222-49.

Wolfram 1990

H. Wolfram, *Die Goten. Von den Anfängen bis zur
Mitte des sechsten Jahrhunderts. Entwurf einer
historischen Ethnographie*, Munich, 1990.

Wolters 1990; 1991

R. Wolters, "Zum Waren- und
Dienstleistungsaustausch zwischen dem römischen
Reich und dem freien Germanien in der Zeit des
Prinzipats," *MBAH* 9 (1990) 14-44 (first part);
MBAH 10 (1991) 78-132 (second part).

Woźniak 1970

Z. Woźniak, *Osadnictwo celtyckie w Polsce*,
Wrocław, 1970.

Zeit 1937

H. Zeitz, "Die Zeitstellung des Reitersgrabes von
Königsbruch, Kr. Guhrau," *Altschlesien* 7 (1937)
34-39.